

Mirosław Babiary

Recenzja książki: Elżbiety Lisowskiej "Diagnoza ryzyka przemocy wobec dziecka w rodzinie. Antytrajektoria przemocy"

Scientific Bulletin of Chełm - Section of Pedagogy nr 1, 213-214

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

**RECENZJA KSIĄŻKI: ELŻBIETY LISOWSKIEJ
*DIAGNOZA RYZYKA PRZEMOCY WOBEC DZIECKA
W RODZINIE. ANTYTRAJEKTORIA PRZEMOCY.*
WYD. GENS, KIELCE 2008,
ISBN: 978-83-89005-77-9**

MIROSLAW BABIARZ

Recenzowane opracowanie autorstwa dr Elżbiety Lisowskiej pt. *Diagnoza ryzyka przemocy wobec dziecka w rodzinie. Antytrajektoria przemocy* poświęcone jest problematyce rozpoznawania i przeciwdziałania krzywdzenia dziecka w rodzinie. Pomimo licznych opracowań pojawiających się na rynku wydawniczym wciąż istnieje niedosyt wiedzy na ten temat. Przedstawiana pozycja wychodzi naprzeciw oczekiwaniom czytelników, wnosząc nowe doświadczenia w zakresie omawianych problemów. Wydaje się być pozycją cenną, wartościową i potrzebną na rynku wydawniczym. Praca składa się ze wstępu, trzech części, słownika kluczowych pojęć i bibliografii. We wstępie pracy Autorka przedstawia i wyjaśnia układ pracy pisanej z myślą o studentach, głównie kierunków pedagogicznych i innych osobach związanych zawodowo z opieką i kształceniem dzieci oraz pracownikach opieki społecznej, wymiaru sprawiedliwości, przedstawicielach władz lokalnych i samorządowych decydujących o kierunkach i kształcie pomocy dziecku i rodzinie. W części I – *Znane i nieznanne obszary przemocy wobec dziecka w rodzinie* dr Elżbieta Lisowska wymienia rozpoznane i opisane obszary przemocy wobec dzieci oraz wskazuje pola badawcze wymagające poznania. Zauważa, że rozpoznawanie zjawisk przemocy, omawianych w kategoriach zniewolenia dzieciństwa, powinno w najwyższym stopniu opierać się na bezpośredniej lub pośredniej komunikacji, z dziećmi, które doznawały i/lub doznają przemocy. Druga część nazwana *Diagnozowanie czynników ryzyka przemocy wobec dziecka w rodzinie* skoncentrowana jest na czynnikach ryzyka zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia krzywdzenia dzieci tworzących sferę zagrożenia. Sfera ta obejmuje cztery grupy wzajemnie warunkujących się przyczyn przemocy tkwiące w: rodzicach, dzieciach, funkcjonowaniu rodziny, interakcjach dziecka z rodzicami oraz dwie grupy przyczyn określających wymienione grupy czyn-

ników – uwarunkowania makrospołeczne i tzw. czynniki wyzwalające. Autorka wskazuje na konieczność przeprowadzania badań przesiewowych umożliwiających identyfikację rodzin ryzyka i/lub rodzin już stosujących przemoc wobec dzieci. Rozumiemy przez to, że dr E. Lisowska zaplanowała dalszą pracę nad zgłębianiem tego tematu. W ostatniej części (III) pracy – *Antytrajektoria – przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka w rodzinie* omówione zostały cztery płaszczyzny profilaktyki omawianego zjawiska. Autorka podkreśla rolę rodziny i szkoły w omawianym zakresie. Podkreśla, że celem systemu ochrony dzieci przed krzywdzeniem powinno być rozwijanie zasobów (sił) tkwiących w społeczności lokalnej. W tej części pracy znajduje się też lista najważniejszych polskich dokumentów wyznaczających zakres ochrony dziecka i rodziny przed przemocą. Co do tego, że jest potrzebny taki wykaz aktów prawnych nie mam wątpliwości. Szkoda natomiast, że nie znajdujemy w niej samych aktów prawnych odnoszących się do przedmiotu niniejszego opracowania. Zamieszczone w załącznikach pomogły wielu czytelnikom do łatwiejszego dotarcia do nich. Oddzielną część pracy stanowi słownik kluczowych pojęć. Przedstawiono w nim szesnaście haseł przedmiotowych wykorzystywanych przez Autorkę przy omawianiu problematyki krzywdzenia dziecka. Bibliografia zawarta w pracy też zasługuje na uwagę. Jest dość bogata, aktualna, składająca się z pięćdziesięciu jeden pozycji.

W moim przekonaniu opracowanie przydatne zarówno studentom, nauczycielom, rodzicom, jak również władzom odpowiedzialnych za politykę społeczno-oświatową.

Mirosław Babiarz